

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsakega torka tretji četrtak meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 13.

V Ljubljani, 1. julija 1897.

Letnik X.

Kmetje na delo!

S kmetom se je dosedaj postopalo kakor s pasterko. Dasi je stober države, dasi sloni na njem vsa teža davčna, krvna in denarna, je vendar država dosedaj zanj vse premalo storila. Če je tudi sem in tje vlada predložila kako predlogo, ki bi služila v prosep kmetijstvu, se je navadno pokopala v kakem odseku. Čuditi se pa tem ni, saj so v bivši državni zbornici imeli še vedno največji vpliv židje in denarni baroni.

Tako je vlada vže dne 10. oktobra 1893 predložila zbornici načrt zakona o kmetijskih zadrugah. A cela predloga je zaspala v gospodarskem odseku. V lanski jeseni pa je novi poljedelski minister načrt odtegnil porabljivosti, ter letos z novim zasedanjem ga dopolnjenega in popravljenega predložil zboru.

O koristi in važnosti kmetijskih zadrug se je govorilo še večkrat obširneje, vendar hočemo nekoliko pojasniti nekatere važnije točke vladinega načrta o zadrugah.

Vsak sodni okraj bo imel svojo okrajno in vsaka dežela svojo deželno kmetijsko zadrugo.

Zadruga bodo prisilne in vsak posestnik, ki ima zemljišče v kakem sodnem okraju, bo moral biti član dotične kmetijske zadruga. Vsi člani okrajnih zadrug so tudi člani deželne zadruga.

Zadrughina se bode plačevala z naklado na državni zemljiški davek. Davkarije odpošljejo nabrane svote zadrugam.

Vživale pa bodo te zadruga razne olajšave; tako pri plačevanju davkov, oproščenje pristojbin in kolekov pri lastninskih izpremembah, znižanje železničnih voznic itd.

Delokrog kmetijskih zadrug bo zelo obširen. Glavni njih namen je, da se bode pridelki skupno prodajali in vse za kmetovanje potrebno skupno kupovalo. Zadruga bodo napravljale svoja skladišča, kjer se bo shranjevalo

blago zadržanov, naročevalo kmetijske stroje. Zadruga bodo pospeševale osebni kredit kmetov, podpirale bodo posejilnice, posebno Reifensenov, posredovale pri raznih zavarovanjih, pričemale poučne shode itd.

To za kmetijstvo velpomenljivo vladno predlogo mora vsaki prijatelj ljudstva z veseljem pozdraviti. Tudi mi smo se razveselili tega načrta. Le nekaj nam ne ugaja, kar utegne postati osodepolno za slovensko narodnost. Po tem zakonskem načrtu se namreč dosedanji deželni sveti spremené v deželne zadruga. Ako ima dežela za poljedelstvo svet po narodnostih razdeljen v oddelke (na Češkem), se ustanovi toliko deželnih zadrug, kolikor ima ta svet oddelkov. Pa tudi okrajne zadruga se v takih deželah pridružé oni deželni zadrugi, h kateri spadajo po narodnosti. Da bi se tud v drugih deželah z dvojno narodnostjo ustanovile po narodnosti ločene deželne in okrajne zadruga, o tem zakonski načrt ne govori. In ravno ta okoliščina je skrajno nevarna za prosep zadrug in narodnost Slovencev. Po tem načrtu bi se na Goriškem, v Istri, Štajerskem in Koroškem ustanovila samo po jedna deželna zadruga. Kolika nevarnost za slovensko narodnost! Slovenci bi bili v teh zadrugah izročeni v popolno oblast narodno nasprotnim deželnim zastopom. Kako znajo naši sosjedje vsako napravo izrabljati v svoje namene, je predobro znano. Ves vpliv na zadruga bi naši narodni nasprotniki izrabljali v to, da bi potujčili Slovence.

Ti bodo branili svoje pravice in tako bode v zadrugah vladal narodni in politični boj, delo za gospodarski napredek pa bode zaspalo. Da bodo zadruga ves uspešno delovale v prosep kmetijskega stanu, treba jih razdeliti po narodnosti. Zato se morajo naši poslanci krščansko naredne zveze potegniti z vso odločnostjo, da obvelja predlog posl. pl. Burkta, naj se zadruga ločijo

po narodnostih. Ako naši poslanci ne dosežejo tega, potem n. pr. Primorcem kmetijske zadruge ne bodo samo nič koristile, marveč škodovale v narodnem pogledu. To važno točko priporočamo v prevdarek vsem kmetovalcem in njih prijateljem, ter naj se po tem bodisi na shodih, bodisi po občinskih zastopih izjavljajo za to, da se po vseh deželah z mešanim prebivalstvom ustanove po narodnostih ločene deželne in okrajne zadruge. Take izjave bodo najboljša opora poslancem, kedar pride stvar na vrsto v državni zbornici.

Druga velevažna naloga naših kmetov je, da že sedaj, dokler postava o prisilnih zadrugah še ni v državnem zboru sprejeta, snujejo povsod, kjer le mogoče kmetijske zadruge na svojo roko, da se ustanovljajo Reifeisenove posojilnice, konsumna društva, kakor imajo taka kmetijska društva že v Dobropoljah, Horjulu, Cerknici, Starem trgu itd. Ako to storé bodo na zadržno zvljebje že privajeni kadar prisilni zakon pride, in dobicek, kateri jim od tacih društev prihaja tudi ne bo

majhen, kakor nam kaže računski sklop Dobropoljske zadruge, ki ga pričujemo na drugem kraju današnjega lista. Tedaj tudi tu velja nabele: ne občasati tega, kar se lahko takoj stori v prospel razpadajočega kmetijstva. Kmetje pomagajte si sami — ne čakajte na državo, katere bode v sedanjih zmedenih razmerah morda zopet na vas pozabila in zadržni zakon morda zopet židom in denarnim mogočnejem na ljubo odložila — za nekaj let.

Za že obstoječe in za nove kmetijske zadruge pa bi bilo neobhodno potrebno tudi skupnega skladišča v Ljubljani, da se bi mogle v resnici tako razvijati kakor bi bilo v korist kmetijskega stanu žeteli. — Zato tudi »Domoljub« z veseljem pozdravlja misel gospoda državnega poslanca dr. J. Kreka, ki je že vstanovil posebno društvo, da se sezida »Dom delavskih stanov v Ljubljani« in z njim vred združena skladišča za kmetijska društva. Vsak bralec »Domoljubov« naj bi to velevažno zadevo po svoji zmožnosti podpiral!

Razgled po svetu.

Vihar, katerega so pouzročile jesinkovne naredbe, hrumi še vedno. Ministerski predsednik Bađeni si sicer na vso moč prizadeva, da bi se Čehi in Nemci zopet sprizajznilli, pa ne gre. Čehi po vsej pravici zahtevajo, da jim vlada dá, kar jim gre, a liberalni Nemci šuntajo po trgih in mestih ljudi, češ, da se godi s tem nemškemu narodu silna krivica. Vsak pameten človek pa, ki ve, da smo Slovani v Avstriji reveži, ki se moramo hraniti od drobtin, padajočih z vladine mize, vsak razsoden človek, ki to ve, zmajuje z glavo, ker ne more verjeti, kako morajo biti liberalci, torej oni, ki hočejo v vsem in povsod imeti in dati popolno svobodo, tako nestrpni. V jeseni se menda zopet snide državni zbor, da začne znova, koder bi bil moral začeti že pred meseci, seveda le tedaj, če se bo Nemcem pomirila huda kri.

Na Dunaju mudil se je pretekli teden pri cesarju kot gost Kulalongkoru, kralj siamski. Kraljestvo Siam je dežela prav na vzhodu Azije, še daleč za Indijo. Kralj mudil se je dalj časa po raznih velikih mestih v Evropi, koder si je vse z največjim zanimanjem ogledal. Tudi na Dunaju bilo je zanj marsikaj novega in izvanrednega.

Socijalna demokracija zmečala je **ogrskim** kmetom glave. V Elemeru vzdigullo se je nedavno 700 kmetov zoper židovskega najemnika Levija. Bili so oboroženi z vilami in kosami. Stirje žandarji so streljali na upornike, dva ubili in sedem hudo ranili. Sedaj pa so kmetje napadli žandarje in dva grozovito razmesarili s kosami. Vojstvo je naredilo mir in 40 upornikov moralo je v ječo. Dognato je, da so temu vzrok silno krivični gospodarji, toda na vsak način moramo obsojati to, da bi si hotelo ljudstvo samo pomagati s silo. Tako uče ruđeči socijalisti, a tako se ne sme ravnati. Seveda imajo socijalisti lahko delo, ker gospodarji in delodajalci — večinoma

židje — tlačijo podložne, da je groz. V najrodovitnejši pokrajini ogrske dežele, koder je vsako leto žetev najbolj bogata, tam upri so se poljedelski delavci ter nočejo ob prihodnji žetvi delati za tako malo plačo kot do sedaj. Gospodarji so v silnem strahu, kaj bo, če ne bodo dobili delavcev. Ogrska vlada pa se prav nič ne potruđi, da bi pomagala zatiranim stanovom, kar nam ne bo težko umeti, če pomislimo, da na Ogrskem nosijo pri vladi zvonec židje.

Omenili smo zgoraj, da nam Slovanom v Avstriji ni ravno na rožicah postlano. Toda boljše, mnogo boljše nam je pa še vsejedno, ko Poljakom na **Nemškem**. To pleme slovanskega debla mora se boriti zoper Nemce za svojo vero in narodnost, ob jednom pa tudi zoper socijalne demokrate. Niso še zatajili svoje vere v kljub mnogoterim poskusom protestantskih Nemcev, ki bi jih bili radi zapeljali k odpadu. Ravno tako krepka pa je ostala njih narodna in politična zavest, čemur je priča dogodek iz najnovejših dnij. V nekem okraju so bile namreč dopolnilne volitve. Poljaki so si izbrali mesto dosedaj nemškega poslanca nekega poljskega župnika. Nemci so se kar prestrašili ter dejali, da volitev ni veljavna in treba je bilo druge volitve. D. si so grezili in podkupovali in tudi zapirali poljske volilce, ni vse nič pomagalo. Tudi pri drugi volitvi bil je izvoljen omenjeni župnik — Poljak. In ravno zato, ker se Poljaki tako žilavo drže vere svojih očetov in pa materinega jezika, samo zato pri njih socijalisti ne morejo pridobiti kaj prida pristavey. — Kakor poročajo razni nemški listi, piše taka sapa, ki bo v kratkem spihala stare nemške ministre.

Ze zadnjih smo sporočali veselo novice, da je sedanji **ruski** car bolj prijazen katoličanom. Tudi katoliški Poljaki, ki so bili prej prav stiskani od razkolnih

Rušov, imajo zdaj mir. Tudi je poslal k papežu v Rim novega poslanca.

Na Anglosloven vrtilo so se velikanske slavnosti kraljice Viktoriji na čast, ki je dopolnila 60. leto svojega vladanja. Pri tej priliki se ji je klanjalo 350 milijonov ljudi, kajti toliko jih šteje velikanska in zdaj in sploh največja država na svetu. Le katoliški Irci se niso veselili te slavnosti, ker zanje je bilo teh 60 let dolga vrsta let polnih preganjanja, trpljenja, poniževanja in teptanja. Našega cesarja zastopal je pri teh slavnostih v Londonu nadvojvoda Ferdinand Frančišek; pripravili so mu prav slovesen vsprejem.

Grško-turška vojska še vedno ni končana, ker še ni po vseh pravilih sklenjen mir med obema državama. Kdaj daleč bo to zgodilo, niti tisti ne vedo, ki mir sklepajo; kajti ti se med seboj prav pošteno za nos vodijo, mesto da bi hitro in odločno rešili to zadevo. Grki morajo še vedno vzdrževati vojsko, in to stane denarja. Vrh tega pa se Turki šopirijo po Tesaliji, iz katere se nočejo premakniti preje, dokler ne bo sklenjen mir. Tesalija je bila najbolj rodovitna grška pokrajina, a letos so vsi žetev pomandrali Turki. Velik dobrotnik človeštva bi bil, kdor bi znal te samotane razmere hitro urediti.

Na Francoskem se katoliški cerkvi ne svitajo še zlati časi, marveč od dne do dne čujemo, kako sovražna je sedanja republikanska vlada katolišnom. Temu so pa ti predej sami krivi. Stari greh katoliških strank, da se kmalu razcepijo. Tako delajo tudi francoski katoličani. Jedni še vedno sanjajo o Napoleonicih in pravijo, da imajo le cesarji iz te rodovine pravico do prestola; drugi zopet hočejo imeti kralja iz rodovine Burboncev, tretjim zopet je več obstoječa republika ali ljudovlada in le-ti vedno povdar-

iz Novega Mesta, 28. junija. Pogreb umrlega gospoda prošta Petra Urha je pokazal, kako priljubljeni so duhovniki, ki vestno in z vnemo izvršujejo svoj vzvišeni poklic. Nad štirideset duhovnikov se je zbralo, da izkažejo zadnjo čast svojemu ljubljenu soprobu, svojemu res očetovskemu prijatelju in svetovalcu. Ob devetih se je pričelo opravilo za ranjeega. Sprevod iz proštije v kapi-
teljsko cerkev vedil je mil. gospod ljubljanski stolni prošt dr. Leonard Kieftar, katerega ni zadržala ni visoka starost, ne daljns pot, da ne bi spremil svojega prijatelja na njega zadnji poti. C. g. in sgr. Jeriha je slavil v dovršenem govoru zaslug prerano umrlega. Na to je služil ob obilni asistenci mil. gosp. prošt Kieftar slovesno pohitikalno mašo za ranjeega. Spreveda po mestu udeležila se je nebrojna množica. Častno so bili zastopani vel. st. noviz. Okrajni glavari in drugi gospodje uradniki, dijaki c. kr. višje gimnazije s gospodom ravnateljem in profesorji, učenci deške šole, učence dekliške šole, gojenec deželne poljedelske šole na Grmu, gojenke šmihelske samostanske šole, katoliško društvo rokodelskih pomočnikov z zastavo, požarna bramba, meščanska garda s svojo godbo,

jajo, naj se katoličani poslužujejo postavnih sredstev, da priboje cerkvi veljavo in ugled. Sv. Oče žalostjo gledajo ta razpor in zato se pred kratkim poslali francoskim katolišnom pismo, v katerem jih opominjajo, naj bodo složni ter naj bodo zadovoljni s sedanjo republikansko vlado, ker bi ne bile omogoče brez velikanskih pretekaj in prelivanja krvi jo odpraviti. Zato naj pa složno delujejo in skušajo potem volitev spraviti kolikor mogoče veliko število katoliških poslancev v zbornico. Predsednika bili Francozi skoraj izgubili. 13. junija razpočila se je s smodnikom nabasana bev, ko se je ravno predsednik mimo peljal na dirkališče. Zgodilo se ni niti njemu, niti komu drugemu kaj hudega. Ljudstvo zgrabilo je nekoga policaja, misleč, da je ta hotel umoriti predsednika, ter ga je stopilo in zbito, da je na pol mrtvev ohležah. Posreje pa se je skazalo, da je bil ubogi policaj čisto nedolžen. Pravega napadalca še niso dobili.

iz Nisosemskega (Holandije) pač malokdaj kaj slišimo. Ta dežela je sosedna Belgiji in leži za nemškimi cesarstvom ob morju. V tej deželi so imeli dosedaj prvo besedo liberalci. A tudi tu je ljudstvo spoznalo svoje pija. Pri volitvah dne 16. junija so prav sramotno pogledali. Katoličani in njih zavezniki dobili so 35 poslancev, a liberalci le 14. Liberalno ministerstvo boje moralo odstopiti. Liberalizem umira!

Dopisi.

Znanost je, da sta dve Ameriki, južna in severna; med obema pa je tudi kos sveta, na katerem je pet malih držav. Le-te so se sklenile v eno državo z imenom **republika Srednja Amerika**. To je najmanjša država na svetu; šteje nekaj čez tri milijone ljudi in je za tretjino manjša ko naša Avstrija.

z jedno besedo, vsi Nov. meščani so hoteli pokazati, kako so spoštovali svojega duhovnega pastirja. Res se umrli gospod pr. št. ni udeleževal očitno politične borbe, a kaj je storil na tistem za dobro stvar, to vedo le oni, ki so bili z njim v ožji dotiki. Nepozabni bodo pa ostali Novo-meščanom krasni, mojstersko dovršeni govori, katerih žal, zadnja leta nismo imeli več prilike slišati, ker je oslabele zdravje oviralo gospoda prošta njega neumorne vnete pastirsko delovanje. Priznati moramo, da mu je le težavna pridigarška služba in še trudopolnejše spovedovanje inkopalno prezgodnji grob. N. v m. p.

Z Brezja, 27. junija. Pri shodu, ki sta ga sklicala gg. državna poslanca dr. K r e k in Josip P o g a č n i k danes, v nedeljo popoldne na Brezjah, zbralo se je nad tristo mož kmetkega in obrtniškega stanu in nekaj gg. učiteljev in duhovnikov. Predsedoval je shodu mošenjski župan, namestoval je g. Jgn. Zupan iz Kamne Gorice; vlado je zastopal gosp. okrajni glavari iz Radovljice. Najprvo je poročal gosp. P o g a č n i k o preteklem zasedanju državnega zbora, ki je bil vsled za več kot otročje nagajivosti nemških socialistov brez sadu. Da so imeli

naši poslanci resne volje, storiti kaj za svoje volilce, dokazal je z mnogimi predlogi, ki so jih stavili razni poslanci desnice, ki so čitateljem „Dom.“ že znani. Končal je z obžalovanjem, da se je to zasedanje tako žalostno moralo zavrniti, vendar s tolažbo, da se vsaj nič slabega za kmeta ni storilo. — Pogled v prihodnost prepustil je g. dr. K r e k u, ki je rekel, da je državni zbor nanj žalosten vtis napravil, da Avstrijo la še oseba tako skrbnega in delavnega vladarja drži, in da zanjo ni druge rešitve, kakor preustroj ustave, ki naj obstoji v avtonomiji zgodovinskih skupin: dežel avstrijskih, v samostojnosti narodov in samostojnosti stanov, zlasti delavskih. Nezmislil je, da se hočejo avstrijske kronovine tako različne po naravnih okoliščinah in zgodovinskih pravicah, po enem kopitu centralistično vladati. Krivica je, da morajo posamezne narodnosti pri drugih večjih narodih beračiti za pravice, ki jim po naravi postavi gredo. Pobijal je liberano frazo o ravnopravnosti. Tukaj velja: ne vsakemu jednako, ampak vsakemu svoje. Še večja krivica pa se godi stanovom, zlasti delavskim in nič ne bo pomagala ne avtonomija dežel, ne narodov brez samostalnosti stanov. Žalostno je, kako morajo kmečki zastopniki v državnem zboru beračiti za kake drobtinice (ali če n. pr. v dež. zboru poslanci grajščakov in mest diktirajo, kaj in kako dolgo se morsjo učiti otrci kmečkih starišev. Op. por.) Rešitev delavskih stanov iz rok judov in kapitalistov je pogoj rešitve narodov v Avstriji. Pri zadnji obstrukciji se ni šlo za nadvlado nemštva, ampak to je pesek v oči, ki ga je že tolikokrat v oči vrgel narodom kapitalizem, da bi ne videli njega. Ko je gosp. Zupan zahvalil poslanca in so zborovači zaklicali trikratni „Slava“ presvetlemu cesarju in Leonu XIII., je zaključil shod, ki je trajal kolu dve uri.

Iz Škocijana na Dolenjskem, 27. junija. Iz raznih krajev naše slovenske domovine čitam dopise v Domoljubu, redki so pa tu iz našega kraja. Malo veselega je brati iz drugih krajev, tudi od nas nimamo poročati veselih novic. — Zgodnja spomlad nam je letos obetala zgodnjo in obilno letino. Šadje je lepo odcvetelo, polja in vinogradi so obetali vse najboljše, dokler tudi nas niso zadele marsikaterne vremenske nezgode. Dne 12. maja nas je sneg zapadel, ki je naredil mnogo škode na sadnem drevju, 9. junija je veliko škode in strahu napravil strašen vihar, ki je prihrumel od Št. Janža sem. Drevje je lomil, hiše in kozolce odkrival, zlasti pa še mnogo mladik po vinogradih počesal, na katerih je bilo grozdčice že pripravljeno za cvet. Toče nismo imeli kot v sosednji sv. Trojiški in Št. Janški fari. Nekaj dni pozneje so bili hudi nalivi, potoki so narasli in odnesli veliko pokošene mrve po nižje ležečih travnikih. — Da bi nas dobrotljivi Bog obvaroval vsaj še hujših nesreč! — Slednjič ne morem drugače, nego da v Domoljubu očitno obsodim grdo razvado, ki se je vgnezdila v naši fari, in katera našim vrlim gg. duhovnikom groni delovanje v naši fari. — Ako prideš ob nedeljah med službo božjo v našo prijazno vas, vidiš pred cerkvijo in na pokopališčnem zidu celo vrsto domačih in tujih malopridnežev posedati, ki se smejejo, burke uganjajo in pripovedujejo, kaj so voselega skusili med tednom,

koliko so ga popili itd. Za molitveno knjižico in molekul ne zmeni se teh vlačugarjev nihče. Koliko pohujšanja med nedoraslo mladino? Koliko greha med najsvetejšo daritvijo? Vprašam, ali niso ravno taki pobalini dostokrat vzrok, da Bog zaviti svojo palico nad nami in nam v nekaterih trenutkih vzame ves up na dobro letino? Škocijanski farani, ne tako! Ogromna večina vas je vernih, Bogu in cerkvi vdanih mož. Skrbite za to, zlasti bi bila to naloga našega županstva in žandarmrije, da se pred cerkvijo ob nedeljah napravi taki red, kakor ga je videti drugje po farah. Samo odločnosti, pravega moštva je treba in tista sodrga bo izginila z našega pokopališča. Svojim dušnim pastirjem boste s tem napravili veliko veselje — sebi pa še večjo čast.

Iz Logatca 15. junija. Bela zastava, ki plapola iz logaške kaznilnice od pretečene sobote od 10. ure dopoldne do ponedeljka do iste ure, znači, da so zapori brez kaznjencev. Odkar imamo sodišče, to je okroglih dvajset let, nismo še imeli te sreče, da bi te vrste zastava tako dolgo iz kaznilnice visela. V sedanji dobi je to pač redka prikazen, ako se pomisli, koliko kaznjencev je bilo vsled predlanskega potresa iz ljubljanskega gradu semkaj v zapor premeščenih, in drugič, kolike mladih postopačev a palčico v roki brez prtljage koraka zvi-gaje po državni cesti, ki raje prosjačijo okrog, mesto da bi prijeli za delo ter si tako vsakdanji kruh služili. Ne pogrešamo tukaj dela, pač pa delavcev. Napisavi te vrstice sem zapazil, da se 48 ur razvita vibrajōča bela zastava zopet zavija in — skrije. Orožnik je z nabito bojno cevjo pritiral nekega „nihilista“ — v tem pomenu, ker nima nič okroglega pri sebi — in ga jetničarju v oskrb in varstvo izročil. — Pri nas nameravamo sedanjo premajhno farno cerkev razširiti; v to svrhu se na starem pokopališču poleg cerkve koplje jama za apno. Pri tem kopanju zadeli so delavci na takozvani karner, kostnica, majhen, čveterokotno obzidan prostor, kjer so nekdanj človeške kosti in črepinje v skladalnicah skladali. Več kot za celi voz teh kostij se je nabralo in na drugem kraju na pokopališču pokopalo. Upamo, da bomo prihodnje leto že pričeli sedanjo pretesno cerkev podirati in krajevnim potrebam primerno večjo graditi.

Vihar in toča. Iz Slavine 14. junija. Imeli smo na Sv. Rešnjega Telesa dan veličastno procesijo, katere se je vdeležila vsa velika fara s 14 krizi. Čisto je sijalo solnce in vse je bilo veselo. A popoldne se je jelo oblačiti, in pred 4. uro je nastal strašanski vihar. Gromelo in treskalo je, ulila so po nekod ploha, a po nekod se usipala suha toča. Pobila je do čistega od Selca do Petelin in pokončala vse po polju. Zadete so vasi Selce, Gradec, Peteline in Nemška vas. Osojnica je bila vsa pobeljena, in hudourniki so nanесли z bregov in iz grabnov toliko toče, da je je bilo v Selcu na dvoriščih in ob potih za en črevelj na debelo, sosebno pa na njivah in na veliki cesti pred vasjo, na kateri so z vozmi le s težavo mogli čez njo priti, in so jo včeraj cestarji kida'i kakor po zimi snežene zamete. Nihče se ne spominja, da bi bil katerikrat videl tolike kupe toče. Danes se nam je

napravila spet huda nevihta, dez lije kakor iz skafa, in ko to pišem, se je usula drobna toča, ki je na enkrat pobelila po tleh. Za njo pa je potegnila ledena burja.

Kolikor žita ni pobila, ga je povalila, in vstalo več ne bo. Lani moča, letos toča — ubogi kmet!

Listek.

Strgani čevlj.

(Črtica.)

Nekako potrj pride v soboto opoldne dijak France Skorja iz šole domú. Zalosten sede za mizo, nekaj misli, potem pa vzdigne levo nogo in jo položi na stol. Tedaj se pokaže na strani čevlja dolga odprtina; umazana nogovica zasveti iz nje in se sreča s pogledom Francetovim. To ga neizrečeno uzali, in dve debeli solzi mu kaneta na strgani čevlj. — Pa naj bi imel še tako strganega in umazanega, da bi se le drugi ljudje tako prebito zanj ne brigali, — se veliko bolj kakor on sam. Danes ga je celó profesor v šoli opomnil, da ima hoditi v šolo čeden in spodoben, in ne raztrgan.

»Oh ta sramota, sramota!« Tako je vzdihnil France Skorja, vstal in šel parkrat po sobi gor in dol.

»Kaj naj storim? Tako ne morem ostati. Rajši ne grem več v šolo.«

Zopet sede za mizo in zopet pogleda čevlj po strani. Pa še bolj strgan se mu zdi in še bolj postane žalosten.

Misli in misli, kaj mu je početi.

Celó na ulice ga je sram, ker nogavica vedno bolj pogleduje iz strganega čevlja. — Tisto Franceu še mári ni, da ima podplate strgane; kaj tisto! Saj se ne vidi. Noge malo manj privzdiguje, pa je. Na vrhu pa revež ne more skriti.

»A-a!« vslikne malo bolj živo, »po mazila grem!« Res gre v kuhinjo in prosi gospodinjo prav ponižno, če sme vzeti krtače in tisto črno stvar, da si osnaži čevlje.

»Z vsem te bom zašlagala, kaj ta! Še tega se manjka! Te nimam za dvajset goldinarjev, da bi mi bil za vsako stvar na glavi; ne pa, ko moram še za tistih par soldov hoditi od Kajfeža do Herodeža! Kar iz kuhinje se mi spravi, saj je še tako preveč drén!«

S solznimi očmi se stisne France za vrata in milo pogleduje hudo gospodinjo. Ta se naposled vendar omeči nekoliko in pravi osorno:

»Vzemí, sitnost sitna, pa si namaži noge in glavo!«

Naglo seže France pod omaro in privleče dvoje izrabljenih krtač in majhno skatljico mazila.

Potem nasloni nogo na skrinjo in začne drgniti uboge svoje čevlje.

»Ali se mi spraviš od tód. Ti nepridav ti, neu áren!« zavpije gospodinja in zacepeta, da pobere prestrašeni France kolikor hitro more tiste krtače in sine iz kuhinje v vežo.

Tu prične svoje delo. Maže in lika borno obuvale, a najbolj namaže umazano nogavico, da bi tako predrzno ne svetila iz strganega čevlja.

Dokončal je svoje delo. Stopi parkrat po veži in gleda pazno strgani čevlj, če je sedaj kaj boljši.

Res, da nima nogavica več tiste oblasti kakor prej, a vendar bi profesor, ki ima tako presneto dobro oko tam, kjer bi ga ne bilo treba, takoj zapazil, da čevlj zopet ni v redu.

Pomaze še enkrat prav jedrnatu po očrneli nogovici, potem pa nese krtače zopet pod omaro in gre v sobo.

Na vse mogoče načine misli in ugibuje, kaj bi storil. In, kakor da bi z lučjo posvetil v temo, je naredila vtis na zalostno dušo Francetova misel, da bi mogel čevljaru temu opomoči.

Toda, kako naj mu ga dá, — ker plačati ne bi mogel! — Kar za glavo se prime, in zajoka, da se sam sebi smili.

France je imel sicer še stariše, a pomagati so mogli toliko oni njemu, kakor on njim.

Po dolgem premišljevanju se vendar ujunáci, češ, čevljár bode že počakal za denar, če ga prav lepo poprosim.

Odpravil se je. Gospodinji je pohlevno naznanil, da gre k čevljaru, da mu čevlje popravi; ona pa seveda po svoji navadi:

»Le trgaj, le: Potem pa čevljarija plačuj; saj se jaz ne dobim...«

Ubogi Francek je med tem izginil skozi vrata. Šel je nekam v predmestje, kjer so čevljari bolj »po ceni«; ves čas je prav na kratko stopal in hodil z levo nogo po strani, da bi nikdo ne zapazil strganega čevlja.

Prišel je pred čevljarijevo hišo. Nekaj časa tam gleda, premišljuje in ugiba, bi li šel notri ali ne. Kajti, ni si bil gotov, če bi mu mogel čevljár precej zasiti, potem pa, mu bode li hotel, ker mu ne more takoj plačati. — Kar se mu nekaj zasveti v glavi: »Káj! Mu bodem pa še-le potem povedal, ko mi ga bode že zasíl!«

Pa takoj ga mine zopet veselje. »Kaj pa, če mi potem čevlja ne dá?«

»E, če bo, bó, če ne, pa ne!« pravi naposled odločno, se še jedenkrat okoli ozre in stopi srčno v vežo.

Ze je pred vratmi. Ze prijema za kljuko. A tu mu roka omahne. Dalje si ne upa. Nehoté jo pobriše zopet ven. Postalo mu je vroče, in bil je rudeč v lice kot kuhan rak. — Zdelo se mu je, da vedó vsi ljudje o njegovem čevlju in ponesrečanem poskusu.

A v resnici se je zanj zanimal samo jeden, ki si je pa to stvar vse drugače tolmačil, mestni redar namreč. Ze prej je opazoval Franceta, ko se je pred hišo tako čudno vedel, to pa, da je ves razgret in pritekkel, ga je v sumnji še potrdilo.

France bili potem dalje. Zopet zagleda neke naslikan čevljar pred vratmi. Zopet se vstavi in premišljuje, bi li šel noter ali ne.

Tudi sedaj se ojunaci in gre do vrat. A dalje — si ne upa, — ker nima vinarja v žepu. Stoji nekaj časa pred durmi, posluša, če je notri še kdo drug, in ko sliši več glasov, jo naglo ubere iz veže, se bolj rudeč kot prvič.

Toda komaj ven stopi, ga že vstavi redar, rekoč: »Nó, boš pa šel malo z menoj!«

France obledi, a precej postane zopet rudeč. Sam sebi ne veruje, da je to res, kar se z njim godi. Ko ga pa »mož z mescem« le dalje tira, tedaj mu uderó solze po lici in na ves glas prične jokati.

Ljudje na ulici se vstavlajo in za njim gledajo ter zmajujejo z glavami, češ, tako mlad fant, pa ga že policaji okrog vlačijo.

Mej drugimi zapazi tudi Francetov profesor svojega učenca in čudeč se pogleda parkrat neverjetno za njima. Tudi Francetov sošolec namigne svojemu tovarišu:

»Ali vidiš? Skorjo pelje policaj. Bog vé, kaj je naredil!«

Tako pride ubogi Francek s hudim možem v stražnico. Strogo so ga tam izpraševali, in ker so se na zadnje prepričali, kako in kaj, so ga izpustili.

Kakor da bi kdo za njim smodil, tako jo je uleral domu, ker sram ga je bilo, da nič tega. Gospodinja je sicer zvedela, kaj se je z njim zgodilo, in že je pravila ljudem: »Nó saj sem vedela, da ni nič prida. Kakor pri meai, tako pa drugod!« Ko je pa zdaj slisala, kako je bila vsa stvar, — se je samo namrdnila, in nič drugega.

V nedeljo je bil France skoro ves dan doma, razun, da je šel k maši in v kuhinjo.

Drugi dan v pondeljek, je bilo pa drugače. Na pravljaj se je v solo kakor nobeden. Še le par minut pred osmimi je šel s prav težkim srcem od doma. Pa se takrat ni nesel seboj pravih knjig. Ko pride v solo je bil profesor že notri. Nekako čudno ga pogleda, ne reče pa nič; zato so se njegovi tovariši toliko bolj spogledovali in si namežikovali. — Ko mine pouk, veli profesor Francetu Skorji ostati v sobi.

Kako je tolklo takrat Francetu srce! kakor kovaško kladivo. Tresel se je kot siba na vcdi.

Ko so že vsi drugi odšli, ga vpraša profesor o večrajšnjem dogodku. Jokaje mu pove odkritosrčno vse od kraja do konca.

Deček se je profesorju tako smilil, da mu reče iti z njim; pelje ga k čevljarju, kjer sta pomerila nove čevlje, s katerimi se je potem France postavljaj kakor ne vem kdo.

Razgled po Slovenskem.

Shod volilcev v Bihinski Bistrici, kateri se je zadnjič moral odložiti, bosta imela gg. poslanca Azman in Pogačnik v nedeljo 4. julija ob 2. uri popoldne na pošti.

Umrli č. gg. duhovniki ljubljanske škofije. Letošnje leto je v naši škofiji umrlo že 16 č. gg. duhovnikov. Zadnji teden preteklega meseca je pobrala nemila smrt kar tri. Dne 24. junija je umrl novomeški prošt, prečastiti gospod Peter Urh. Porodil se je l. 1829 v Trziču, v mašnike je bil posvečen l. 1853. Služil je na Notranjskem, potem v Ljubljani kot stolni vikar in kanonik ter zadnjih 15 let kot prošt, dekan in mestni župnik v Novem mestu. — V Metliki je umrl starosta kranjske duhovščine č. g. Anton Kraševac star 91 let. — V Moravčah je umrl vpok. beneficijat č. g. Martin Barlič, star 76 let. Pokojnik je bil goreč častilec presv. Sroa Jezusovega ter je ravno na ta preznik mirno v Gospodu zaspal. — Najmirno počivajo in uživajo nebesko veselje!

Železnica Ljubljana-Vrhnika. Železniško ministerstvo prijavilo je te dni koncesijo za zgradbo lokalne železnice Ljubljana-Vrhnika.

Slavnost blagoslovljenja zastave pevskoga društva »Ljubljana« se je 27. junija zelo veličanstvo izvršila. Udeležilo se jo je nad 40 društev. Slovenci iz Trsta je pripeljal poseben vlak. Obilno so se je udeležili tudi bratje Hrvatje in Čehi. Vspored slavnosti je bil: Zvečer dne 26. junija podoknica kumici zastave

gospji županji Hribarjevi in trnovskemu župniku gospodu Iv. Vrhovniku, potem mirozov. V jutro dne 27. junija je bil mirozov po mestu. Ob 9. uri dopoldne so se zbirala društva pred »Narodnim domom«, ter odkerkala v sprevodu k sv. maši v Trnovo. Po sv. maši, ki je bila na prostem, je bil slavnostni sprevod po mestu. Mestni župan g. Ivan Hribar je pozdravil društva pred mestno hišo. Ob 1. uri obed v Narodnem domu; ob 1/4. uri velika pevska slavnost na Koslerjevem vrtu.

(Umrli.) V Ljubljani je umrl dne 23. junija gospod Mihael Bohinec, c. kr. sodniški uradnik v pokoju, oče pok. č. g. semeniškega podvodje Zige Bohincea. — V Loki je umrl dne 21. jun. znani trgovec in krmčar g. Ivan Gusell. — Naj v miru počivata!

Meščanska pivovarna na delajce. V Ljubljani se je ustanovil odbor v izvršitev predpriprav za napravo meščanske pivovarne na delnice. V tem odhodu so gg.: župan Hribar, Iv. Knez, dr. D. Majaron, K. Pollak in F. Zupančič.

Vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda. Gospod Ivan Perdan je izročil vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda zopet 200 gld. kot čisti dobiček od prodanih vžigalic. — Ko gospodu Perdanu izrekamo zahvalo za trud in pežrtvovalnost, priporočamo slavnemu občinstvu, da tudi v prihodnje podpira družbo sv. Cirila in Metoda s kupovanjem njenih vžigalic.

Okrajna bolniška blagajna ljubljanska je imela v nedeljo 20. junija svoj občni zbor v mestni dvorani. Večino v odboru so si priborili krščanski socialisti. Socialnim demokratom se torej ni posrečilo dobiti v roke okrajne bolniške blagajnice in tako proskrbeti nekaj svojih agitatorjev.

Telefon v Ljubljani. Trgovinsko ministerstvo je odobrilo napravo telefona v Ljubljani. Z deli se sedaj takoj prične. Sredi septembra meseca je upati, da bo telefon upeljan.

Pazite pri streljanju! Dne 17. junija streljali so v Vižmarjih s topiči. Jeden fantov nasuje velik topič — težek 44 kg. — z brezdimnim smednikom ter zabije po vrhu opeke in kamenja. Topič pa se razleti ter zadene tri izmed navzočih in sicer jednega v trebuh, dva pa v noge. Vse tri so odpeljali v bolnico v Ljubljano. Opraskali pa so razleteči kosi še več oseb, vendar ne nevarno.

V Črnomlju se snuje obrtna zadruga za ves črnomaljski okraj. Pravila od visoke deželne vlade so vže potrjena. Volitev predsednika in odbora je bila 21. t. m. dopoldne. Ker je zadruga koristna in važna za obrtni stan, želimo, da bi prav dobro napredovala. Z združenimi močmi se kaj doseže proti požrešnemu kapitalizmu, ki nam v Avstriji preti s pogubo.

Iz Rateč na Gorenjskem, 20. junija: Zopet nas je obiskala huda vremenska nesreča. Včeraj 18. t. m. je ves popoldne gosto snežilo. Ta sneg se je spremenil danes čez noč v led. Zato je potlačeno in zmrznjeno. Ubogo ljudstvo:

Zločin. Iz Preserja 18. junija. Ravno na praznik sv. R. T. zjutraj našel je Miha Lipovec na domačem kozolcu mrtvo dekle Marijo Durniš. Sužila je ista pri ravno tej hiši na vasi Jezero. Okoli 5. ure je opravila vsa svoja opravila in potem jo je zmanjhalo. Našel jo je domači sin Miha z veliko rano na vratu. Poleg nje ležal je nož, ali bolje pipec za 3 kr. in vrhu tega še zelo skrhan. Menili so, da si je sama končala življenje, toda komisija je priznala, da s tem nožičem si ni mogla napraviti take rane. Prerezan je vrat do 13 cm. globoko, sapnik in požiralnik. Dekle bila je stara 19 let. Bog bodi milostljiv njeni duši!

Iz Narina na Krasu, postojanski okraj, priporoča naš naročnik napravo zelo potrebnega mostu čez ondotni potok. Most bi bil zelo koristen za ondotno okolico. Ker pa občina sama ne more nositi velikih stroškov, naj bi dežela pomagala, da se odpomore veliki potrebi.

Z Gore pri Sodražici. Pri nas se vojskujemo za novo šolo. Nekateri hočemo, da se zgradi popolnoma nova zgradba, sedanji šolski in občinski odbor pa je kupil staro hišo, ki je vse za drugo samo za šolo ne. Naša želja je, da se zgradi nova šola pri cerkvi, kar bi bilo veliki večini prebivalstva gotovo najbolj všeč. — Sicer pa dajemo vsim bralcem »Domoljubovim« dober svet: Kadar imate občinske volitve, pazite, koga volite, sicer se boste prepozno kesali — kot mi.

Velikanski zakladi premoga v domačih rekah. Gosp. Alfonzu O. b. l. a. k. u, trgovcu v Novem mestu, kateri je

že več let po raznih krajih Dolenjske premog raziskoval, se je naposled po mnogem trudu posrečilo v sredini Dolenjske, v okolici fabrike pri St. Janžu poleg Mokronoga, kjer imajo lastniki fabrike tudi mnogo sveta zavarovanega, za sebe pridobiti še nezavarovane velikanske sklade najlepšega blestečega, trboveljskemu podobnega finega premoga. Za izkoriščenje tega premoga je pred vsem neobhodno potrebna izpeljava železnične proge iz Trebnja preko Mokronoga do premogovih skladov. Ker za veliko pridobivanje premoga g. A. O. b. l. a. k. sam nima potrebnih denarnih sredstev, ima željo si pridobiti imovite zaveznike domačine ali pa ustanoviti v to svrhu iz domačinov društvo.

iz lavantinske škofije. Župnikom postal je v Cerkvcih pri Ptujih č. g. Fran. Černušek, doseđanji kaplan v St. Pavlu pri Preboldu. Provizorjem za župnijo v Studenicah mesto obolelega župnika, poklican je č. g. Fran. Kovačič iz Rima. — Prestavljena sta č. g. g. kaplana Jožef Kolarič iz Rajhenburga v St. Pavlu pri Vojski in Jožef Vodovšek iz St. Ruperta nad Liskem v Rajhenburg.

V Žičah pri Konjicah so veletasiti gospod Gaspar Zabukovšek dne 16. junija dopolnil štiri deset let, odkar so v imenovanem kraju postali župnik. Vmeščeni bili so na praznik sv. apostolov Petra in Pavla, ki sta zavetnika ali patrona tamošnje cerkve in župnije. Luč sveta so dne 8. januarja 1817 zagledali v Celji, za duhovnika posvečeni bili so dne 30. julija 1843, sedaj so torej že štiri leta zlatomašnik. Duševno in telesno krepkemu gospodu daj ljubi Bog dočakati še pedesetletnico župnikovanja!

»Slovenski Narod« je zopet dobil priliko, da je prav odurno in nesnoyano napadel celovškega knezoškofa. — Povod je bila nedolžna šala, katero je mil. knezoškof spregovoril, ko je obiskal velikovško šolo družbe sv. Cirila in Metoda. — Mil. knezoškof je v šali rekel, potem ko je lepo stavbo natanko pregledal, da je le prelepo, kar je videl. »Slov. Narod« je pa te nedolžne besede tako zavil, kot bi škof sploh nasprotoval slovenski šoli na Koroškem. Kako zvito in podlo! Ali bi ne bilo bolj umestno, da bi se »Narod« vsaj enkrat iznosil nad slovensko-nemškutarskim dr. Tavčarjem, kateri je najhujšega nasprotnika slovenskega jezika volil v deželni šolski svet kranjski, kjer more ta mož stokrat več škodovati slovenskemu šolstvu, kot pa nedolžna šala celovškega škofa. Toda dr. Tavčarju pusti »Narod« vse, škofu pa po njegovem mnenju tudi šala ni dovoljena.

Furlanska železnica. V letu 1896 je imela ta železnica vseh dohodkov gld. 24.004, izdatkov pa gld. 43.562. Dobodki niso torej pokrili niti 60% navadnih vsakdanjih stroškov! — Obrasti glavne osi znašajo gld. 62.036, torej primankljeja gld. 81.193, katere plača država! — Ta železnica se v kratkem podaljša čez lasko mejo do postaje San Giorgio di Nogaro; s tem bo skrajšana zveza med Trstom in Benetkami za par ur.

Nevihta in toča. V sred junija je bila nevihta s točo po občinskem okraju St. Rupert in sicer po vaséh: Okrog, Drenovc, Zaloka, Gorenje in Spodnje Mladotiče, Gabrijele, Mačkovec, Mali Crnik, Hrastno, Zagrad, Dule in Globoko. Polje in vinograd so hudo poškodovani;

škoda se ceni na 40.000 gid. I-tega dne je bila toča tudi po občini St. Rupert in Terzišču, deloma tudi po krajih Dvor in Boštanj. Močni nalivi so hudo poškodovali tudi deželno cesto mej Radno in Terziščem.

Domači pravdnik.

Kako prekličeš testament, ki si ga že napravil?

Znano nam je, da so testamenti ali pismeni ali ustmeni. Vsakemu je jasno, da se pismen testament lahko pokonča, če se sežge ali razt ga ali sicer kako vniči ali pa prečrta. Ako se testament uniči ali prečrta, če prav se prečrtajo samo podpisi, je preklican. To je jasno.

Testament pa tudi lahko izrecno prekličeš. Samo, da moraš storiti to v tisti slovesni obliki, katero zahteva zakon za napravo testamenta. Ako toroj prekličeš testament ustmeno in praviš: »Moj testament, ki sem ga napravil tega in tega dne, ne velja, jaz ga ne smatram za svojo poslednjo voljo«, potem moraš storiti to pred

tremi zmožnimi pričami. Ako pa pismeno prekličeš testament, ki si ga bil napravil, potem moraš vse tiste zahteve izpolniti, katere stavi zakon na pismen testament in o katerih smo govorili že preje.

Slednjič lahko prekličeš testament tudi s tem, da napraviš popolnoma nov testament. Ako napraviš pismen testament, pa ga potem prekličeš s tem, da narediš nov testament, katerega pa potem uničiš, stopil bode prvi testament v veljavo. Ako si pa ustmen testament preklical z novim testamentom in tega potem zopet uničil, ne bode se prvi ustmeni testament o živil več. Na to je torej treba paziti.

Raznoterosti.

† **Župnik Kneipp.** Na sv. Rešnjega Telesa dan je umrl v Würshofenu na Bavarskem slavnoznan zdravnik z vodo župnik Sebastijan Kneipp. Rodil se je leta 1821. Leta 1821, ko si je sam ozdravil z vodo nevarno bolezen, pričel je z zdravljenjem z vodo). Würshofen, kjer je Kneipp župnikoval in zdravil, je postal svetovnoznan in imovit kraj. Marsikdo ima Kneippu zahvaliti svoje ozdravljenje. Kneipp ni zapustil denarja, ker je vse svoje dohodke porabil v dobrodelne namene.

(Nadbiskup dr. Stadler v Loreti.) Prevz. biskup djakovski je naprosil sarajevskega presvetlega nadbiskupa dr. Stadlerja, da dne 5. julija posveti v cerkvi M. B. v Loreti kapelo sv. Cirila in Metoda. Nadbiskup dr. Stadler popolno ozdravljen bo oni dan blagoslovil kapelo ter tudi nagovoril ob isti priliki ondi zbrane slovanske čestilce sv. Cirila in Metoda.

(Zaprti hrvatski duhovni.) Hrvatska liberalna stranka se sedaj zaradi svojega poraza maščuje nad duhovni. Tako so zopet prijeli in vklenjenega v ječo gnali kaplana Frakovića iz Štitara in sicer zato, ker je baje v zvezi s krvavimi izgredi, ki so se vršili v Bošnjacih. Seveda je to najostudnejša laž. To je drugi duhoven, ki je žrtva poraženega framasonskega liberalizma na Hrvatskem in pravijo, da pride še tretji na vrsto. Mi izrekamo svoje občudovanje nevstrašenim hrvatskim duhovnom in smo trdno uverjeni, da uprav te trpke poskušnje za katoliško in domovinsko stvar na Hrvatskem obrode najlepših sadov.

(Nov velik parnik) z imenom Trieste so spustili te dni v Trstu v morje. Parnik je last lojdove družbe,

Ta lojdova družba dobiva na leto okoli pol milijona podpore iz davkov. Prav bi bilo, da bi se ozirali pri tej družbi in na parnikih na vse narodnosti jednako. A Slovencev tam ne poznajo. Zato naj se naši poslanci potegnejo za naše pravice.

(Angelj varih nedolžnih otrok.) Iz Sajdovica na Češkem se poroča: Na sv. R. Telesa dan so šolarice ravno hotele iti s procesijo iz cerkve. Kar se neka deklica pripogne, da si popravi trak pri nogavicah. Tako je nastalo v procesiji nekoliko presledka. V tistem trenutku pa pribuči iz zvonika težek kembelj in buti ravno v ta presledek. Utrgal se je bil jermen. Ko bi se ona deklica ne bila pripognila in tako zadržala procesije, gotovo bi bilo več deklic ubitih. Reci kdo, kar mu drago, če je bil slučaj, je bil čuden slučaj. A popolnoma lahko je to umeti, če mislimo na prijatelja otrok — angelja variha.

(Birma na Dunaju.) V cerkvi sv. Štefana na Dunaju je bilo letos birmanih 31.855.

(V samostan.) Vdova portugalskega kralja, Adela je šla v samostan k benediktinkam.

(Zvit Amerikanec.) K policiji v Nju-Jorku je prišel mož in topo gledal okrog sebe. Potem je stopil k stražniku in mu rekel: »Gospod, nekaj vam moram naznani. Jaz sem mrtev. Umorili so me. Prosim, poiščite morileca, mene pa zakopljite!« Stražnik stopi za korak nazaj, češ: ta je znorel, in pozvoni. Takoj prihitel kapitan, zdravnik, vsi stražniki. Soba se napolni. Zdravnik stopi k tujeu. »Dá, dá, vi ste umrli. Takoj sem to spoznal! Ali pa ne veste, kako vam je bilo ime?« —

»O dà, Miles Denver mi je ime!« — »In vaš naslov?« — »Grob!« — »Kdo je pa vas umoril?« — »Kolumb.« — »Kaj, Kolumb? pa ne tisti, ki je našel Ameriko?« — »Tist, tist!« — »I nu, tega pa še imamo v luknji, le pojdite z menoj pogledat!« — »Hitro, hitro,« pravi tujec in izvleče iz žepa cel zveženj koledarjev. »Gospodje, ko sem bil še živ, prodajal sem koledarje, po 25 soldov so. Odkupite mi še te-le. Škoda bi jih bilo, da bi z menoj trohneli v jami! Zdaj rno ravno lepo skupaj!« — Šele sedaj so ljudje spoznali — zvitega norca. Smijali so se in pokupili koledarje. Pa tudi »norca« se je smijal, ko je šel iz hiše.

(Davač na kolesa) mislijo vpeljati v Berlinu. Mozje plačajo od kolesa 10 mark (6 gl.), zenske pa po 20 mark. Lepi dohodki pri tej množini kolesarjev in kolesaric.

(Draginja v Londonu) Povodom 60 letnega jubileja angleške kraljice je došlo kaka dva milijona tujcev v London. Javne oblasti so v zadregi, ker ne vedo, kam jih spraviti pod streho. Da bi dali vsaj nekoliko denarja, prispejajo se posebni vlaki v okolico po jako znižanih cenah. Draginja je seveda nezashšana, posebno glede stanovanj. Vpovodinja Marlborough je plačala 26.500 frankov najemnine za jeden dan; ameriški milijonar Astar za 12 ur v jedni hiši 37.500 frankov, nekdo drugi

je vzel v najem neko hišo za 40.000 frankov. To se smeja jo lastniki hiš in stanovanj, ko je ljudij na svetu, ki 'ahko toliko trošijo!

(Ogenj v balonu.) V Berlinu je imel zračni plovac Velfert balon, ki se je dal voditi kakor ladja na vodi. Te dni se je vzdignil v zrak in mehanik Knabe ga je spremljal. Po nesreči se je pa vnel in raztreščil bencin, ki je gonil stroj in hipoma je bil ves balon v ognju. Goreči balon je z grozno hitrostjo padal na tla. Ko so ga na tleh pogasili, so našli oba moža čisto sezgana v balonovi ladjici.

(Časopis beračev.) Pripoznati moramo, da koraka napredek na Francoskem daleč pred nami ostalimi Evropejci. — V Parizu imajo že berači svoj časopis. — Beraški dnevnik, glasilo za hišno, cerkveno in cestno beračenje. Vsako jutro prinese ta list imena in kraje vseh poedinj, javnih veselje, sedmin t. dr. Pove nadalje svojim „cenjenim bralcem“ stanovanje dobrotljivih oseb, ob hoji pri jih je obiskati in kako nagovoriti, da se jim prikupe. Na podlagi tega lista izvežba se berač novinec v kratkem času v „strokovnjaka“.

(Ogerski kmetje se puntaje.) ker nečejo židovskim grajščakom za majbno dnino delati. Zandarji in vojaki jih vganjajo, pa najpreje bi se morali grajščaki spokorit.

Narodno gospodarstvo.

Letno poročilo „kmetijskega društva v Dobrépoljah“. I. upravna doba od 1. julija do 31. grudnia 1896.

Na ustanovnem shodu, dne 15. sušca 1896, se je ustanovile naše društvo kot prva zadruga te vrste med Slovenci.

Okrožno sodišče v Novem Mestu je kot trgovsko sodišče vpisalo naše zadrugo v zadrugni register dne 2. junija št. 557 in 1. julija l. l. je začela zadruga poslovati.

Naša zadruga je osnovana na širji podlagi, kakor so navadna konsumna društva. Med tem, ko konsumna društva le blago kupujejo za svoje zadrugnike, prodaja naša zadruga tudi prideleke svojih zadrugnikov; tako hočemo doseči, da ostane dobiček, ki daje naš kmet prekupcu pri prodajanji in kupovanji, kmetu samemu in zadrugi le toliko, kolikor potrebuje za upravne stroške in za rezervni zaklad, iz katerega se pokrívajo morebitne izgube.

Mi vemo, da nismo dosegli še desetine onega, kar je naš namen, toda našemu cilju se bližamo: polagoma sicer, toda neprenehoma in vstrajno.

Da smo na pravem potu, dokazuje nam malodušnost onih ljudij, katere redi dobičkolovstvo; zakaj viri, v katerih zajemajo, se suše.

V skladišči imamo otrobe, moko, usnja, vino, alupino, mast, koruzo, sladne cime, apneno klajo, umetna gnojila, deteljno in pesino seme, olje, riž, jesih, suho meso in živinsko sol.

Naši zadrugniki so porabili jeseni do 2 vagona gnojil, kar je za prvi hip gotovo veliko. Z uspehi umetnega gnojenja se zadrugniki hvalljo.

Prodali so pa zadrugniki 3 vagona fižola in 1 vagon jezio za ugodnejšo ceno kakor se je to blago sicer prodajalo.

Naše društvo je v zvezi s sledečimi zadrugami: Vinarska zadruga v Vipavi, Ižerska vinarska zadruga v Pulji, vinarsko in sadjarsko društvo v Gorici, kmetijsko društvo v Žužemberku in kmetijsko društvo v Horjulu.

Zadruga mora zaznamovati na vseh straneh ugodne vspehe in to daje načelstvu pogum, da bo pričeto delo čvrsto nadaljevalo tem bolj, ker se nadeja zaupanja vseh ali vsaj velike večine zadrugnikov.

Na ustanovnem shodu je bilo naznanilo svoj pristop kakih 70 posestnikov in ti so navzlic strašenji in natolcevanji ostali možje, t. j. da niso odnehali takrat, ko je pričela zadruga svoje delovanje.

Konci leta 31. grudnia 1896 je bilo zadrugnikov 113, ki so imeli vplačanega na deležih 1163 gl. Danes ima zadruga 140 zadrugnikov. Številq sicer ni veliko, toda pomisliti se mora, da ni še strani načelstva nobene agitacije, da pristopi vsak nov zadrugnik iz prepričanja, ker le taki zadrugniki so potem zadrugi najtrdnjša podpora.

Zahvaljujmo se svojim sozadrugnikom najtopleje za neomejeno zaupanje, katero so nam izkazovali ves čas ter se jim priporočamo tudi v bodočnosti zagotavljaje, da bomo delovali vselej nesebično in vstrajno za blagor cele zadruge. Priporočamo jim složnost, ker le v složnosti bomo dosegli, po čemer hrepenimo.

Priporočujoč naše podjetje Božjemu varstvu, kličemo našim vrlim sozadrugnikom: **Bodite složni in stanoviti!**

Dasi je bil začetek zadruge skromen, prodalo se je blaga do 31. decembra 1896 za 6772 gl. 8 kr. Čistega dobička je bilo 152 gl. 64 kr. ki se je dejal v rezervni zaklad.

Stanje zadrugnega imetja dne 31. decembra 1896 kaže naslednja, prav vestno sestavljena bilanca:

Imetje: Blago po nakupni ceni 4716 gld. 35 kr.
Tirjatve za prodano blago 891 gld. 93 kr. Inventar
150 gld. Gotovina dné 31. decembra 1896 236 gld. 42 kr.
Skupaj 5994 gld. 70 kr.

Dolgovi: Deleži 1163 gld. Izposojila 2700 gld. Dol-
govi za naročeno blago 1979 gld. 6 kr., skupaj 5842 gld.
6 kr. Čisti dobiček 152 gld. 54 kr. — Skupaj 5994 gld.
70 kr. — V Dobrépoljah, dné 30. maja 1897.

Loterijske srečke.

Dunaj, 26. junija:	85.	60.	14.	88.	89.
Graec, 26. junija:	77.	55.	56.	51.	85.
Line, 19. junija:	83.	36.	2.	13.	84.
Trst, 19. junija:	63.	19.	13.	31.	76.

➔ Prihodnja številka „DOMOLIUBA“ izide dné
15. julija 1897 zvečer.

Karel Kavšek v Ljubljani

Na Kranjskem največja zaloga najboljših
kmetijskih strojev

kakor: razsekalnice, alamoreznice,
mlatilnice, vitali, trijerji, stiskal-
nice za sadje, mlinci za mlenje na
debelo itd.

Pozor! Popolno jamstvo! Najceneje! Novo!
Jeklene cevi za vodovode in sesalnice!

Občine in kmetovalci, katerim po-
manjkuje vode ali jo morajo od daleč do-
našati, morejo si prirediti s prav malimi
stroški samodelujoč vodovod, kateri, nape-
ljan z višočine 150 metrov, noč in dan sesa
vodo in jo dovaja do 1000 metrov daljave.

Troškovniki in pojasnila dajo se zastopj.

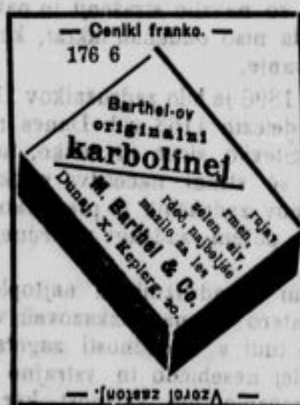
Spričevalo. **G. Karolu Kavšek v Ljubljani.** Na Vaše vprašanje rad in
z veseljem potrdim, da sem z napeljavo samodelujočega vodovoda, katerega je izvršil Vaš
zastopnik gospod Franc Zeman, popolno zadovoljen, ker dobivam iz 60 metrov globokega in
400 metrov oddaljenega izvirka vsak dan 300 litrov vode naravnost v hišo in hlev, katero
porabim ponajveč za namakanje vrtov. Ker me stané vsa napeljava samo 300 gold., vrléd
nje pa odpade trudapolno, mnogo časa porabljaajoče in stroškov povzročajoče dovažanje ozi-
roma donošanje vode, ker je tudi živina z vodo povsem preskrbljena, zavarovalnina vsled
napeljave znižana in ker pravilno namakanje zemljišča pospešuje obilnejšo rast pridelkov,
torej smem trditi, da si edino vsled napeljave vodovoda prihranim letnih 500 gld. Ker na-
peljava vodovoda ne potrebuje nobenega nadzorstva, tudi tekom 30 let ne bode treba ni-
kakih poprav, torej smem z dobro vestjo priporočati to izvrstno napeljavo povsod in vsa-
komur, kjer in komur primanjkuje vode.

Konečno izražam za vestno in natančno izvršitev še najtoplejšo zahvalo ter beležim
velespoštovanjem

Franc Eržen,
posestnik.

196

Mrzli Vrh, dné 25. junija 1897.

Ljudska posojilnica,

registr. zadruga z neomejeno zavezo,
v Ljubljani, Gradišče št. 1.

Bilanca dné 31. maja 1897.

(12mesečni obstanek.)

Posojila	gld. 846.924-92	Udov 299 z vplačanimi de- leži	gld. 2.498-—
Naloženo pri hranilnicah, bankah, poštni hranilnici in gotovine	gld. 92.147-89	Hranilnih vlog	402.516-67
		Reeskompt pri banki	28.500-—
		Posojilnicam posojila gld. 136.270-22.	

Prometa v 5 mesecih, od 1. januarija do 31. maja 1897, je **gld. 1.062.658-38.**

Oelz^{ova} kava

je najboljši in najčistejši primesek
h kavi.

Cestite gospodinje!

Zahtevajte in kupujte to kavo!

Prodaja se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Stanarinske knjižice

za stranke
z uradne potrjenimi
deležbami hišnega
reda v občinskem in
semičem jeziku, z
razpredelbo za vpla-
čevanje stavnine, vo-
dovodne in mestne
doklade, dobé se ka-
mad po 15 kr., 10
komadov vkup 1 gld. v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Vizitnice in koverte

priporoča
Katol. Tiskarna.

Kdo pije
Kathreiner
 Kneippovo sladno kavo?
Vsak
 kdor ljubi okusno kavo, hoče
 zdrav ostati in si kaj prihraniti.

(130) (8)

Priporočen od zdravnikov

Marijacejski grenčec

(v trgovini popolnoma prost, sme ga torej prodajati vsak trgovec. Najboljše namočeno za prepešeno takozvano Marijacejsko želodeno kapijico. Razprodajalci dobé najvišji popust. Plakati v vseh jezikih za reklamo se dobé zaštonj.)

Okrepčujoč, okusen, polviljač, osvežujoč, zdravje pospešujoč, v dijetalnem zbiru blagodejen je

Želodeni grenčec najfinejšega vonja (aroma) in najboljšega ukusa, ne zoperne grenek, marveč prijetno pogranj. — Srečno izbrana sestava izredno dobrih, čistih solic, najvestnejša priprava z najboljšo podstavo alkohola omogoči prirejanje najizvirnejšega želodnega grenčeca, kateri krepi želodec in izvrstno učinkuje proti oslabiljenju želodca in njega prebavnih organov. Priporočen od zdravnikov, potrjen po neštivilnih izjavah. — Steklenica 20 kr., 6 stekl. 1 gld., 12 stekl. samo 2 gld. — Dobiva se v vseh predajalnicah, toda pri nakupovanju: **Foxor!** Pristni in prvi ima varstveno znamko **Marijino Oelje**, katera je oblastveno vknjižena. Da pa se pri kupovanju obvaruje ponarejenega ali pokvarjenega blaga, je najpriporočljivejše obrniti se pisмено naravnost do glavne zaloge

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko,
 katera razpoliža — da se občinstvo seznaní s pravim, pristnim blagom — najmanj 6 steklenic z obratno pošto po vseh delih sveta. 191. 24.—3.
 majubelca, vemozid digub sidrejav svetenide dinal

Sidro

Liniment. Capsici compos.

144 11 iz lekarné Richter-jeve v Pragi
 priznana izvrstno bolešine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 46. 25-25

Richter-jev liniment s sidrom

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s znano varstveno marko „sidro“ kot pristne.

Richter-jeva lekarna
 pri zlatem levu v Pragi.

Hotel Fischer, Kamnik, Kranjsko.

Ponizno podpisani slavnemu občinstvu uljudno naznanja, da je s 1. majem letos obžeznani

hotel Fischer

v mestu Kamnik, najprijetnejšem zavetišču in kopališču, prevzel zopet v lastno režijo.

Priporočujoč se slavnemu občinstvu za obilni obisk naznanja, da bode skrbel prav posebno zadovoljiti cenjene goste z izborne vinsko kapijico, vselaj svežim pivom, z dobro, ukusno gorke in mrislo kuhinjo.

V hotelu se nahaja mnogo sob za prenočišče, kakor tudi letna stanovanja.

S spoštovanjem: **Fran Fischer.**

189 10-2

Herbafny-jev podfosferasto-islipapneno-železni sirup

Ta 26 let z največjim uspehom rabljeni, prvi sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje silast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Želose, ki je v sirupu v lahke si prilagodljivi obliki, je jako koristno za naraenje krvi, raztopljiva fosforo-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih stroseh pospešujejo naraenje kosti.

Cena steklenice je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 Kr. več 113 15 za zaviljanje. 668 20-20

Svarilo! Svarimo pred p naredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi ime in, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 26 let obstoječega podfosferasto-islipapneno-železnega sirupa. Zato naj te torej vselej izredno Herbafny-jev apneno-železni sirup. Paži naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokollirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižje cenb, niti z drugimi pretvezami, da bi kupili kake penarobel

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
 VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.
 Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

IVAN SCHINDLER
 Inženirski in strojni inženir

187 6-4

Vse stroje za poljedelstvo!

Vrnoviž knižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za hito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. — Škropilnice proti porenospari, zboljšani sestav Vermolero. — Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlična [vedovodna] preša). — Glamorexnice, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi.

IG. HELLER na Dunaju,

II, Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

182 5 Zastopniki se iščejo. 265 20-6

Koverta s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizke ceni.

Pege

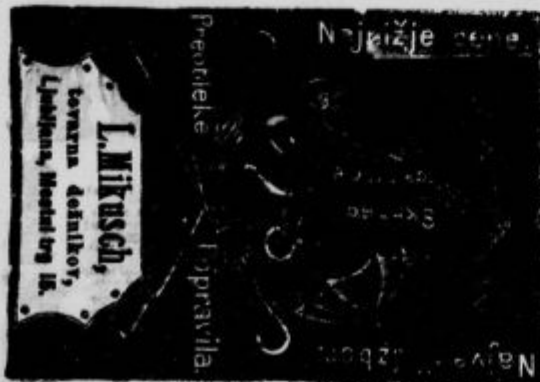
154 10-9 odpravi v 7 dneh popolnoma

dr. Christoff-a izborni, neškodljivi

Ambra-crème

jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in za olepkanje polti. Pristno v seleno zapečatenih izvornih steklenicah po 80 nov. ima na prodaj

Jos. Mayr-ja lekarna v Ljubljani.

170 18 -7

4 zlate, 18 srebrnih kolanj, 30 častnih in priznanih diplom.

Kwizdov restitucijski fluid

a. in kr. priv. univalea voda za konje
cena stekt. 1 old. 40 kr. a. v.

Vse tekom 35 let uporabljavana v dvernih hlevih, v večjih konjarskih vejaških in civilnih, krepi pred in ojačuje po velikih štrupacah, pri izpahenju, otrdelosti mišic, kit itd., usposablja konja k trajnemu naporu pri tekanju.

Pristen dobi se le, ako je pristijona varstvena znamka, v vseh lekarnah in droguerijah v Avstro-Ogerski. 116 (8-5)

Glavna zaloga:

Franz IV. Kwizda

a. in kr. avstro-ogerski in kralj. rumunski dvorni zdravnik
okrožni lekarnar v Korneuburgu pri Dunaj

Jedino pravi

Balsam

(Tinctura balsamijca)

iz lekarnar pri „angelju varhu“ in tovarne farmaceutičnih preparatov

A. Thierry-ja v Progradu pri Rogatec-Slatini.

Prekušen in potrjen od zdravstvenih obistev.

V svrhu varnosti občinstva pred ničvrednimi ponarejanji ne smem od sedaj nadalje te-le občestvene registrirane varstvene znamke.

Najstarejše, najpristnejše, najučinkovitejše in najcenejše ljudsko domače zdravilo. ki utopi prave in plodne belasti tré v železcu itd. ter je vsa-

hne netraje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja trdka Adolf Thierry, lekarnar pri „angelju varhu“. Vsak balsam, ki ne nosi zgoraj stojee zelene tiskane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim oseejo tem nič vrednejo ponaredbi. Pazi naj se teraj vedno natančno na zeleno varstveno znamko, kakor zgoraj! Ponarejalci in posnemevalci svojega jedine pravega balzama, kakor tudi prekupeci nič vrednih ponarejenih, občestva varajočih drugih balzamev, zasledujem najstrožje sodnijskim potem na podlagi zakona o varstvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in nastavi: Na angelja varha lekarnar A. Thierry-ja v Progradu pri Rogatec-Slatini, 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštne postaje 4 krome, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krome 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne raspošilja. Raspošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšnje zeleno varstveno znamko, katero mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar

189 20-12 v Progradu pri Rogatec-Slatini. — 396 30-3